Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 21ης Σεπτεμβρίου 2017*

«Αίτηση αναιρέσεως – Συμπράξεις – Ιταλοί παραγωγοί ράβδων οπλισμού σκυροδέματος – Καθορισμός των τιμών, καθώς και περιορισμός και έλεγχος της παραγωγής και των πωλήσεων – Παράβαση του άρθρου 65 ΑΧ – Ακύρωση της αρχικής αποφάσεως από το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Επανέκδοση της αποφάσεως βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 – Έλλειψη νέας ανακοινώσεως των αιτιάσεων – Μη διενέργεια ακροάσεως μετά την ακύρωση της αρχικής αποφάσεως»

Στην υπόθεση C-88/15 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 2015,

Ferriere Nord SpA, με έδρα το Osoppo (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους W. Viscardini και G. Donà, avvocati,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους L. Malferrari και P. Rossi, επικουρούμενους από τον M. Moretto, avvocato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Juhász, πρόεδρο τμήματος, C. Vajda (εισηγητή) και K. Λυκούργο, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Wahl

γραμματέας: V. Giacobbo-Peyronnel, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Οκτωβρίου 2016,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Δεκεμβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Ferriere Nord SpA ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 9ης Δεκεμβρίου 2014, Ferriere Nord κατά Επιτροπής (T-90/10, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2014:1035), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως C(2009) 7492 τελικό της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, σχετικά με παράβαση του άρθρου 65 ΑΧ (COMP/37.956 – ράβδοι οπλισμού σκυροδέματος – επανέκδοση, στο εξής: απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2009), ως έχει μετά την τροποποίησή της με την απόφαση C(2009) 9912 τελικό της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2009 (στο εξής: τροποποιητική απόφαση) (απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, όπως τροποποιήθηκε με την τροποποιητική απόφαση, στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το ιστορικό της διαφοράς και η επίδικη απόφαση

2 Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 16 έως 22 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως:

«16 Από τον Οκτώβριο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2000, η Επιτροπή διενήργησε, σύμφωνα με άρθρο 47 ΑΧ, ελέγχους σε ιταλικές επιχειρήσεις που κατασκευάζουν ράβδους σκυροδέματος και σε μια ένωση ιταλικών σιδηρουργικών επιχειρήσεων [Federacciai]. Τους απηύθηνε επίσης αιτήματα παροχής πληροφοριών, δυνάμει του άρθρου 47 ΑΧ […]

17 Στις 26 Μαρτίου 2002, η Επιτροπή κίνησε τη διοικητική διαδικασία και διατύπωσε αιτιάσεις στο πλαίσιο του άρθρου 36 ΑΧ (στο εξής: ανακοίνωση των αιτιάσεων) […] Η [Ferriere Nord] κατέθεσε γραπτές παρατηρήσεις επί της ανακοινώσεως των αιτιάσεων στις 31 Μαΐου 2002. Στις 13 Ιουνίου 2002 πραγματοποιήθηκε σχετική ακρόαση […]

18 Στις 12 Αυγούστου 2002, η Επιτροπή διατύπωσε συμπληρωματικές αιτιάσεις (στο εξής: ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων), απευθυνόμενες στους αποδέκτες της ανακοινώσεως των αιτιάσεων. Στην ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων, στηριζόμενη στο άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81 ΕΚ] και [82 ΕΚ] (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), η Επιτροπή εξήγησε τη θέση της σχετικά με τη συνέχιση της διαδικασίας μετά τη λήξη της ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Η [Ferriere Nord] κατέθεσε γραπτές παρατηρήσεις στις 20 Σεπτεμβρίου 2002. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2002 πραγματοποιήθηκε δεύτερη σχετική ακρόαση παρουσία των εκπροσώπων των κρατών μελών […]

19 Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2002) 5087 τελικό της 17ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 ΑΧ (COMP/37.956 – ράβδοι οπλισμού σκυροδέματος) (στο εξής: απόφαση του 2002), με την οποία διαπίστωσε ότι οι αποδέκτριες της αποφάσεως αυτής επιχειρήσεις είχαν συστήσει μιαν ενιαία, σύνθετη και διαρκή σύμπραξη στην ιταλική αγορά του χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος σε ράβδους ή σε ρόλους, η οποία είχε ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον καθορισμό των τιμών και η οποία προκάλεσε επίσης εναρμονισμένο περιορισμό ή έλεγχο της παραγωγής ή των πωλήσεων, αντίθετο προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ. Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή επέβαλε στη [Ferriere Nord] πρόστιμο ύψους 3,57 εκατομμυρίων ευρώ […]

20 Στις 10 Μαρτίου 2003, η [Ferriere Nord] άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά της αποφάσεως του 2002. Με απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2007 Ferriere Nord κατά Επιτροπής (T-94/03, [μη δημοσιευθείσα, EU:T:2007:320]), το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση του 2002. Το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του γεγονότος ότι η απόφαση του 2002 δεν περιελάμβανε καμία αναφορά στο άρθρο 3 και στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η απόφαση αυτή στηριζόταν αποκλειστικά στο

άρθρο 65, παράγραφοι 4 και 5, ΑΧ […] Δεδομένου ότι οι εν λόγω διατάξεις είχαν παύσει να ισχύουν στις 23 Ιουλίου 2002, η Επιτροπή δεν μπορούσε πλέον να στηρίξει την αρμοδιότητά της σε αυτές, λόγω λήξεως της ισχύος τους κατά τον χρόνο της εκδόσεως της αποφάσεως του 2002, προκειμένου να διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ και να επιβάλει πρόστιμα στις επιχειρήσεις που είχαν μετάσχει στην ως άνω παράβαση […]

21 Με έγγραφο της 30ής Ιουνίου 2008, η Επιτροπή πληροφόρησε τη [Ferriere Nord] και τις λοιπές εμπλεκόμενες επιχειρήσεις για την πρόθεσή της να εκδώσει εκ νέου απόφαση, τροποποιώντας τη νομική βάση σε σχέση με την επιλεγείσα για την απόφαση του 2002. Ακόμη διευκρίνισε ότι, λαμβανομένης υπόψη της περιορισμένης εμβέλειας των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου που ακύρωσαν την απόφαση του 2002, η νέα απόφαση θα στηριζόταν στις αποδείξεις που περιλαμβάνονταν στην ανακοίνωση των αιτιάσεων και στην ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων. Συναφώς, τάχθηκε προθεσμία στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, η δε [Ferriere Nord] γνωστοποίησε τα σχόλιά της με τηλεομοιοτυπία της 1ης Αυγούστου 2008 […]

22 Με τηλεομοιοτυπίες της 24ης Ιουλίου και της 25ης Σεπτεμβρίου 2008, της 13ης Μαρτίου, της 30ής Ιουνίου και της 27ης Αυγούστου 2009, η Επιτροπή ζήτησε από τη [Ferriere Nord] πληροφορίες σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς και την περιουσιακή κατάσταση της επιχειρήσεως. Η [Ferriere Nord] απάντησε στις εν λόγω αιτήσεις παροχής πληροφοριών, αντιστοίχως, με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 1ης Αυγούστου και της 1ης Οκτωβρίου 2008, της 18ης Μαρτίου, της 1ης Ιουλίου και της 8ης Σεπτεμβρίου 2009.»

3 Με την απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, η Επιτροπή θεώρησε, μεταξύ άλλων, ότι ο κανονισμός (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101 και 102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), είχε την έννοια ότι της παρείχε τη δυνατότητα να διαπιστώσει, μετά τις 23 Ιουλίου 2002, τις συμπράξεις στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΧ ratione materiae και ratione temporis και να επιβάλει σχετικές κυρώσεις. Σημείωσε ότι η ως άνω απόφαση είχε εκδοθεί σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες της Συνθήκης ΕΚ καθώς και του εν λόγω κανονισμού και ότι οι ουσιαστικές διατάξεις που δεν ίσχυαν πλέον κατά την ημερομηνία εκδόσεως μιας πράξεως μπορούσαν να έχουν εφαρμογή δυνάμει των αρχών που διέπουν τη χρονική διαδοχή των κανόνων, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της γενικής αρχής της lex mitior.

4 Το άρθρο 1 της αποφάσεως της 30ής Σεπτεμβρίου 2009 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι η Ferriere Nord είχε παραβεί το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ μετέχοντας, από 1ης Απριλίου 1993 μέχρι τις 4 Ιουλίου 2000, σε διαρκή συμφωνία και/ή σε εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος σε ράβδους ή σε ρόλους, που είχαν ως αντικείμενο και/ή ως αποτέλεσμα τον καθορισμό των τιμών και τον περιορισμό και/ή τον έλεγχο της παραγωγής ή των πωλήσεων στην κοινή αγορά. Με το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή επέβαλε στη Ferriere Nord πρόστιμο ύψους 3,57 εκατομμυρίων ευρώ.

5 Με έγγραφα αποσταλέντα μεταξύ 20 και 23 Νοεμβρίου 2009, οκτώ από τις ένδεκα εταιρίες που είναι αποδέκτριες της αποφάσεως της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, περιλαμβανομένης της Ferriere Nord, ανέφεραν στην Επιτροπή ότι το παράρτημα της αποφάσεως αυτής, όπως είχε κοινοποιηθεί στους αποδέκτες της, δεν περιελάμβανε πίνακες που να απεικονίζουν τις μεταβολές των τιμών.

6 Στις 8 Δεκεμβρίου 2009, η Επιτροπή εξέδωσε την τροποποιητική απόφαση, η οποία περιελάμβανε στο παράρτημά της τους ελλείποντες πίνακες και διόρθωνε τις αριθμημένες παραπομπές στους εν λόγω πίνακες σε οκτώ υποσημειώσεις. Η τροποποιητική απόφαση κοινοποιήθηκε στη Ferriere Nord στις 9 Δεκεμβρίου 2009.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

7 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 19 Φεβρουαρίου 2010, η Ferriere Nord άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως και, επικουρικώς, τη μερική ακύρωση της αποφάσεως αυτής και μείωση του προστίμου.

8 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Ferriere Nord προέβαλε δέκα λόγους στηρι\όμενους, πρώτον, σε αναρμοδιότητα της Επιτροπής, δεύτερον, σε έλλειψη προηγούμενης αποστολής ανακοινώσεως των αιτιάσεων, τρίτον, στη μη διοργάνωση ακροάσεως από τον σύμβουλο ακροάσεων, τέταρτον, στο ότι η τελική έκθεση ήταν μεταγενέστερη από την έκδοση της επίδικης αποφάσεως, πέμπτον, στην έκδοση αποφάσεως χωρίς τα παραρτήματα τα οποία η ίδια μνημόνευε, έκτον, σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, έβδομον, σε επιβολή προστίμου υπέρμετρα υψηλού σε σχέση με τη βαρύτητα και τη διάρκεια της συμπράξεως, όγδοον, στον παράνομο χαρακτήρα της αυξήσεως του προστίμου λόγω υποτροπής, ένατον, σε μη αναγνώριση ελαφρυντικών περιστάσεων πέραν εκείνων που προέβλεπε η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4) και, δέκατον, σε εσφαλμένη εφαρμογή της ανακοινώσεως αυτής.

9 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο μείωσε το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στη Ferriere Nord σε 3 421 440 ευρώ και απέρριψε την προσφυγή της κατά τα λοιπά.

10 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Δεκεμβρίου 2014, η Ferriere Nord ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να προβεί σε διόρθωση της σκέψεως 420 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αίτημα το οποίο το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε με διάταξη της 13ης Μαρτίου 2015, Ferriere Nord κατά Επιτροπής (T-90/10 REC, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:173).

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

11 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Ferriere Nord ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, καθόσον απέρριψε το κύριο αίτημά της στο πλαίσιο της προσφυγής της στην υπόθεση T-90/10, και, κατά συνέπεια, να ακυρώσει την επίδικη απόφαση·

– επικουρικώς, να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, καθόσον απέρριψε το επικουρικό αίτημά της στο πλαίσιο της προσφυγής της στην υπόθεση T-90/10 και, κατά συνέπεια, να ακυρώσει εν μέρει την επίδικη απόφαση και να ορίσει μεγαλύτερη μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στη Ferriere Nord, και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας.

12 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και

– να καταδικάσει τη Ferriere Nord στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

13 Η προφορική διαδικασία περατώθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2016 μετά την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα. Με έγγραφο της 27ης Ιανουαρίου 2017, που κατατέθηκε την ίδια ημέρα στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας και να προσθέσει στη δικογραφία τα πραγματικά στοιχεία που εξέθεσε με το αίτημά της, καθώς και τα έγγραφα που συνάπτονται στο σχετικό δικόγραφο.

14 Προς στήριξη του αιτήματος αυτού η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το Δικαστήριο δεν έχει αρκούντως διαφωτισθεί επί των πραγματικών περιστάσεων που αφορούν τις ακροάσεις της 13ης Ιουνίου και της 30ής Σεπτεμβρίου 2002, στις οποίες ο γενικός εισαγγελέας στηρίζει την πρότασή του, καθόσον οι περιστάσεις αυτές δεν συζητήθηκαν ειδικά μεταξύ των διαδίκων.

15 Το Δικαστήριο, βάσει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του, έχει τη δυνατότητα να διατάξει οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, ιδίως αν η υπόθεση πρέπει να κριθεί βάσει νομικού επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων.

16 Εντούτοις, πρέπει να υπομνησθεί ότι το αντικείμενο της αιτήσεως αναιρέσεως προσδιορίζεται καταρχήν από τους λόγους και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Εν προκειμένω, οι διάδικοι είχαν επαρκώς τη δυνατότητα να συζητήσουν τους λόγους και τα επιχειρήματα αυτά με τα υπομνήματά τους και κατά την κοινή επ' ακροατηρίου συζήτηση της 20ής Οκτωβρίου 2016 στις υποθέσεις C-85/15 P έως C-89/15 P.

17 Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, κρίνει ότι παρέλκει η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

18 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η Ferriere Nord προβάλλει εννέα λόγους, στηριζόμενους, πρώτον, σε πρόδηλη παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, σε μη διαπίστωση των πρόδηλων αντιφάσεων στην επίδικη απόφαση, καθώς και σε παράβαση των κανόνων περί του βάρους αποδείξεως, δεύτερον, σε παράβαση του άρθρου 27 του κανονισμού 1/2003 καθόσον δεν κοινοποιήθηκε νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων, σε παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, σε παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, σε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, σε έλλειψη αιτιολογίας, καθώς και σε προσβολή του δικαιώματος της ενδιαφερομένης να εκφράσει τις παρατηρήσεις της στον σύμβουλο ακροάσεων, τρίτον, σε παράβαση του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, τέταρτον, στη διάρκεια της συμμετοχής της Ferriere Nord στη σύμπραξη και σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, σε παραμόρφωση των αποδεικτικών στοιχείων, σε παραβίαση των γενικών αρχών περί του βάρους αποδείξεως και in dubio pro reo, καθώς και σε αντιφατική αιτιολογία, πέμπτον, σε παραβίαση της αρχής αναλογικότητας κατά τον προσδιορισμό του ύψους του προστίμου που επιβλήθηκε στη Ferriere Nord σε σχέση με τη βαρύτητα και τη διάρκεια της παραβάσεως, σε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθώς και σε έλλειψη αιτιολογίας, έκτον, σε πρόδηλο υπολογιστικό σφάλμα ή σε πρόδηλη ανακρίβεια όσον αφορά τη μείωση του προστίμου η οποία χορηγήθηκε στη Ferriere Nord, σε εσφαλμένη άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας, καθώς και σε έλλειψη αιτιολογίας, έβδομον, σε έλλειψη νομιμότητας της αυξήσεως του βασικού ποσού του προστίμου λόγω υποτροπής, λόγω παραβιάσεως των δικαιωμάτων άμυνας, όγδοον, σε έλλειψη νομιμότητας της αυξήσεως του βασικού ποσού του προστίμου λόγω υποτροπής, λόγω του χρόνου που παρήλθε έκτοτε, καθώς και, ένατον, σε έλλειψη νομιμότητας της αυξήσεως του βασικού ποσού του προστίμου λόγω υποτροπής, λόγω παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας.

Επί του δευτέρου λόγου

Επιχειρήματα των διαδίκων

19 Με τον δεύτερο λόγο, που πρέπει να εξεταστεί πρώτα, η Ferriere Nord εκτιμά ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να της απευθύνει νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων πριν από την έκδοση της επίδικης αποφάσεως.

20 Πρώτον, η Ferriere Nord ζητεί από το Δικαστήριο να εξετάσει το βάσιμο της περιλαμβανόμενης στη σκέψη 121 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως διαπιστώσεως ότι η αρχή tempus regit actum πρέπει να ερμηνευθεί μόνον υπό την έννοια ότι κάθε έγγραφο της οικείας διαδικασίας πρέπει να εκδίδεται δυνάμει κανόνα ισχύοντος κατά την ημερομηνία εκδόσεώς του. Κατά τη Ferriere Nord, η ερμηνεία αυτή είναι εσφαλμένη, καθόσον η ανακοίνωση των αιτιάσεων, εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 36 ΑΧ, δεν μπορεί να στήριξει την επίδικη απόφαση, η οποία εκδόθηκε δυνάμει του κανονισμού 1/2003.

21 Κατά τη Ferriere Nord, η έκδοση νέας ανακοινώσεως των αιτιάσεων επιβαλλόταν κατόπιν της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 2007, Ferriere Nord κατά Επιτροπής (T-94/03, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2007:320), ενώ θα αποτελούσε μάλιστα ορθή εφαρμογή της αποφάσεως της 15ης Οκτωβρίου 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, EU:C:2002:582), στη σκέψη 73 της οποίας το Δικαστήριο έκρινε ότι η ακύρωση μιας πράξεως της Ένωσης δεν επηρεάζει κατ' ανάγκη τις προπαρασκευαστικές της πράξεις, δεδομένου ότι η διαδικασία αντικαταστάσεως μιας ακυρωθείσας πράξεως μπορεί καταρχήν να συνεχιστεί από το συγκεκριμένο σημείο στο οποίο σημειώθηκε η παρανομία. Πράγματι, με τη χρησιμοποίηση των όρων «δεν επηρεάζει αναγκαστικά» και «καταρχήν», το Δικαστήριο δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της οικείας υποθέσεως, να μπορεί να συνεχιστεί η διαδικασία από στάδιο προγενέστερο αυτού κατά το οποίο σημειώθηκε η παρανομία που οδήγησε στην ακύρωση μιας πράξεως.

22 Δεύτερον, η Ferriere Nord προβάλλει παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, καθώς και παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθόσον πολλά στοιχεία περιλαμβανόμενα στις επιστολές τις οποίες της απηύθυνε η Επιτροπή δημιουργούσαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το ότι θα εκδιδόταν νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων.

23 Τρίτον, υποστηρίζει ότι, αντιθέτως προς όσα δέχθηκε το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, επιβαλλόταν η έκδοση νέας ανακοινώσεως των αιτιάσεων, καθόσον αυτή δεν θα ήταν ταυτόσημη προς την προηγούμενη ανακοίνωση των αιτιάσεων. Συναφώς, εκθέτει, ιδίως, την περιλαμβανόμενη, αντιστοίχως, στις ουσιαστικές διατάξεις της αποφάσεως του 2002 και της επίδικης αποφάσεως διαφορά μεταξύ των αναφορών στην ιταλική αγορά και την κοινή αγορά.

24 Επιπλέον, η Ferriere Nord προβάλλει παράβαση του άρθρου 27 του κανονισμού 1/2003, καθώς και των άρθρων 11 και 12 του κανονισμού (ΕΚ) 773/2004 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2004, σχετικά με τη διεξαγωγή από την Επιτροπή των διαδικασιών δυνάμει των άρθρων [101 και 102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2004, L 123, σ. 18), καθόσον, στη σκέψη 148 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον δεν υπήρχαν νέες αιτιάσεις, η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να διοργανώσει νέα ακρόαση ενώπιον του συμβούλου ακροάσεων.

25 Η Επιτροπή θεωρεί απαράδεκτα τα επιχειρήματα που προβάλλει κατά πρώτον η Ferriere Nord, επειδή με αυτά δεν αμφισβητείται με σαφήνεια η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, αλλά απλώς ζητούνται από το Δικαστήριο διευκρινίσεις επί του αν μια απόφαση εκδιδόμενη δυνάμει του κανονισμού 1/2003 μπορεί να στηρίζεται σε ανακοίνωση των αιτιάσεων εκδοθείσα βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

26 Επί της ουσίας, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, απαντώντας στο επιχείρημα που αφορά την ανάγκη αντιστοιχίας της νομικής βάσεως μεταξύ της προπαρασκευαστικής πράξεως και της οριστικής πράξεως, δεν εφάρμοσε εσφαλμένως κατά τρόπο υπερβολικά αυστηρό την αρχή tempus regit actum στις σκέψεις 118 έως 122 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αλλά συνήγαγε εξ αυτής το επιβαλλόμενο συμπέρασμα, ήτοι ότι, επειδή η πλημμέλεια από την οποία έπασχε η απόφαση του 2002 σημειώθηκε κατά την ημερομηνία της εκδόσεώς της, η ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως δεν έθιξε το κύρος των προπαρασκευαστικών μέτρων, οπότε η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να απευθύνει στη Ferriere Nord νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων.

27 Κατά την Επιτροπή, τα επιχειρήματα που προέβαλε κατά δεύτερον η Ferriere Nord είναι επίσης απαράδεκτα. Αφενός, η προσβολή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης συνιστά νέο λόγο. Αφετέρου, προβάλλοντας τύποις παραμόρφωση, η Ferriere Nord ζητεί στην πραγματικότητα μια νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών.

28 Η Επιτροπή επιμένει, εν πάση περιπτώσει, ότι από τα στοιχεία που προσκόμισε η Ferriere Nord σχετικά με τις επιστολές της Επιτροπής, εξεταζόμενα σε συνάρτηση με το πλαίσιο στο οποίο αυτά εντάσσονται, προκύπτει ότι αυτά δεν μπορούσαν να δημιουργήσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη όσον αφορά την αποστολή νέας ανακοινώσεως των αιτιάσεων, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 127 και 128 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Επομένως, ορθώς και χωρίς να παραμορφώσει τα πραγματικά περιστατικά συνεπέρανε το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 126 της αποφάσεως αυτής, ότι η Ferriere Nord δεν μπορούσε να επικαλεστεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη.

29 Όσον αφορά το παραδεκτό των επιχειρημάτων που προβάλλονται κατά τρίτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ferriere Nord αναφέρεται σε ορισμένες σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως χωρίς να προβάλλει συγκεκριμένα επιχειρήματα που να στηρίζουν την άποψη ότι το Γενικό Δικαστήριο έσφαλε επειδή δεν διαπίστωσε ότι κακώς δεν απεστάλη νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων.

30 Επί της ουσίας, η Επιτροπή αναφέρεται στις σκέψεις 143 και 144 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στις οποίες το Γενικό Δικαστήριο υπογράμμισε την έλλειψη ερείσματος του επιχειρήματος ότι μια νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων θα ήταν αναγκαία προς απόδειξη του αν η σύμπραξη ήταν ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, καθόσον το ζήτημα αυτό προβλήθηκε στην ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων. Επιπλέον, η Ferriere Nord στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι με την επίδικη απόφαση επιβλήθηκε κύρωση διαφορετική από εκείνη την οποία είχε ως αντικείμενο η απόφαση του 2002. Από το περιεχόμενο της επίδικης αποφάσεως προκύπτει ότι η προσαπτόμενη παράβαση συνίστατο σε σύμπραξη καλύπτουσα το σύνολο της ιταλικής αγοράς, ήτοι ένα ουσιώδες μέρος της κοινής αγοράς, και, επομένως, σύμπραξη απαγορευόμενη από το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ.

31 Η Επιτροπή εκτιμά ότι το επιχείρημα που στηρίζεται στη μη διοργάνωση νέας ακροάσεως ενώπιον του συμβούλου ακροάσεων είναι διατυπωμένο υπερβολικά γενικά και αόριστα για να είναι παραδεκτό. Επί της ουσίας, τονίζει ότι η Ferriere Nord δεν αμφισβητεί το συμπέρασμα του Γενικού Δικαστηρίου κατά το οποίο μια τέτοια ακρόαση θα ήταν αναγκαία μόνον αν είχε κοινοποιηθεί νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων. Το Γενικό Δικαστήριο, όμως, απέκλεισε την ανάγκη αποστολής νέας ανακοινώσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

32 Όσον αφορά τα επιχειρήματα που προβάλλει κατά πρώτον η Ferriere Nord, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση απαραδέκτου της Επιτροπής. Πράγματι, από την αίτηση αναιρέσεως απορρέει σαφώς ότι η Ferriere Nord δεν περιορίζεται στο να ζητήσει διευκρινίσεις εκ μέρους του Δικαστηρίου επί του ανακύπτοντος ζητήματος, αλλά αποσκοπεί να αποδείξει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, ιδίως στη σκέψη 121 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κρίνοντας ότι η έκδοση νέας ανακοινώσεως των αιτιάσεων πριν από την έκδοση της επίδικης αποφάσεως δεν ήταν αναγκαία.

Ομοίως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, το επιχείρημα της Ferriere Nord που αφορά τη μη διοργάνωση ακροάσεως ενώπιον του συμβούλου ακροάσεων είναι αρκούντως συγκεκριμένο ώστε να είναι παραδεκτό, διότι η αίτηση αναιρέσεως μνημονεύει τόσο τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης τις οποίες υποστηρίζεται ότι παρέβη συναφώς το Γενικό Δικαστήριο όσο και τη σκέψη της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όπου εντοπίζεται η παράβαση αυτή.

33 Όσον αφορά την ουσία των επιχειρημάτων της Ferriere Nord σχετικά με το γεγονός ότι δεν εκδόθηκε νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων όσο και με το ότι δεν διεξήχθη ακρόαση ενώπιον του συμβούλου ακροάσεων, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως του 2002, η Επιτροπή είχε απευθύνει στις 26 Μαρτίου 2002 στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της Ferriere Nord, την ανακοίνωση των αιτιάσεων, δυνάμει του άρθρου 36 ΑΧ. Η σχετική ακρόαση πραγματοποιήθηκε στις 13 Ιουνίου 2002. Μετά τη λήξη της ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η Επιτροπή απέστειλε στις 12 Αυγούστου 2002 στις εν λόγω επιχειρήσεις ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων, στηριζόμενη στο άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, με την οποία εξήγησε τη θέση της, λαμβανομένης υπόψη της ως άνω τροποποιήσεως του νομικού πλαισίου, και κάλεσε τις τελευταίες να γνωρίσουν την άποψή τους όσον αφορά τις προαναφερθείσες συμπληρωματικές αιτιάσεις. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2002 πραγματοποιήθηκε ακρόαση παρουσία των εκπροσώπων των κρατών μελών.

34 Κατόπιν της ακυρώσεως της αποφάσεως του 2002, η Επιτροπή, με έγγραφο της 30ής Ιουνίου 2008, πληροφόρησε τη Ferriere Nord και τις άλλες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις για την πρόθεσή της να επανεκδώσει την απόφαση αυτή στηριζόμενη στον κανονισμό 1/2003 ως νομική βάση, σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες τους οποίους προβλέπει ο κανονισμός αυτός.

35 Λαμβανομένης υπόψη της ως άνω εξελίξεως της διαδικασίας, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή, όπως υποστηρίζει η Ferriere Nord και αντιθέτως προς όσα συνεπέρανε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 144 και 148 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, είχε την υποχρέωση, κατόπιν της ακυρώσεως της αποφάσεως του 2002, να εκδώσει νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων καθώς και να διοργανώσει νέα ακρόαση.

36 Κατά πάγια νομολογία, οι διαδικαστικοί κανόνες αρχίζουν γενικά να εφαρμόζονται την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος τους (αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2011, ArcelorMittal Luxembourg κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά ArcelorMittal Luxembourg κ.λπ., C-201/09 P και C-216/09 P, EU:C:2011:190, σκέψη 75 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ThyssenKrupp Nirosta κατά Επιτροπής, C-352/09 P, EU:C:2011:191, σκέψη 88, καθώς και της 11ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-610/10, EU:C:2012:781, σκέψη 45), ακόμα και σε διαδικασία που έχει μεν κινηθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία αλλά που εξακολουθεί να εκκρεμεί μετά από αυτήν (βλ., συναφώς, απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-610/10, EU:C:2012:781, σκέψη 47).

37 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η επίδικη απόφαση εκδόθηκε βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, και του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, η διαδικασία που οδήγησε στην απόφαση αυτή έπρεπε να διεξαχθεί σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, καθώς και με τον κανονισμό 773/2004, του οποίου ο κανονισμός 1/2003 αποτελεί τη νομική βάση (βλ., συναφώς, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2011, ThyssenKrupp Nirosta κατά Επιτροπής, C-352/09 P, EU:C:2011:191, σκέψη 90), παρά το γεγονός ότι η διαδικασία αυτή είχε κινηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1/2003.

38 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, στη σκέψη 121 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον ερμήνευσε τις αρχές που διέπουν τη διαχρονική εφαρμογή της νομοθεσίας, δυνάμει των οποίων οι διαδικαστικοί κανόνες εφαρμόζονται γενικά σε όλες τις καταστάσεις που υφίστανται κατά την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος τους, υπό την έννοια ότι, όσον αφορά την επίδικη απόφαση, εκδοθείσα δυνάμει του κανονισμού 1/2003, οι προπαρασκευαστικές πράξεις έπρεπε να έχουν εκδοθεί βάσει των διαδικαστικών κανόνων που ίσχυαν

την ημερομηνία εκδόσεώς τους, ήτοι βάσει του άρθρου 36, παράγραφος 1, ΑΧ, ως προς την ανακοίνωση των αιτιάσεων, και το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, ως προς την ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων.

39 Πρέπει ωστόσο να εξεταστεί αν οι προπαρασκευαστικές πράξεις της Επιτροπής στο πλαίσιο της εκδόσεως της αποφάσεως του 2002 μπορούν να θεωρηθούν ως ισοδύναμες εκείνων που προβλέπουν οι κανονισμοί 1/2003 και 773/2004. Πράγματι, αν τούτο ισχύει, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν τις επανέλαβε πριν από την έκδοση της επίδικης αποφάσεως.

40 Όσον αφορά την έκδοση ανακοινώσεως των αιτιάσεων, το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 773/2004, ερμηνευόμενο με γνώμονα το άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003 το οποίο εφαρμόζει, προβλέπει ότι, προτού εκδοθεί απόφαση δυνάμει, ιδίως, του άρθρου 7 του τελευταίου αυτού κανονισμού, η Επιτροπή κοινοποιεί στους ενδιαφερομένους ανακοίνωση των αιτιάσεων παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να γνωρίσουν την άποψή τους εντός προθεσμίας που η ίδια καθορίζει.

41 Όπως όμως τόνισε το Γενικό Δικαστήριο κατ' ουσίαν στις σκέψεις 123 και 124 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, εν προκειμένω, η Επιτροπή είχε ήδη απευθύνει στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις την ανακοίνωση των αιτιάσεων και την ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων, ενώ, σε σχέση με τις ανακοινώσεις αυτές, η επίδικη απόφαση δεν καταλόγιζε νέες πράξεις στη Ferriere Nord ούτε τροποποιούσε αισθητά τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις προσαπτόμενες παραβάσεις. Εξάλλου, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 53 των προτάσεών του, δεν υπάρχει σημαντική διαφορά, όσον αφορά το περιεχόμενο, μεταξύ ανακοινώσεως των αιτιάσεων εκδοθείσας υπό το καθεστώς της Συνθήκης ΕΚΑΧ και ανακοινώσεως των αιτιάσεων εκδοθείσας σύμφωνα με τους κανονισμούς 17 και 1/2003. Κατά συνέπεια, δεν ήταν επιβεβλημένη η αποστολή νέας ανακοινώσεως των αιτιάσεων.

42 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς αναφέρθηκε στη σκέψη 73 της αποφάσεως της 15ης Οκτωβρίου 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, EU:C:2002:582), όπου υπενθυμίζεται ότι η ακύρωση πράξεως της Ένωσης δεν επηρεάζει κατ' ανάγκη τις προπαρασκευαστικές πράξεις, δεδομένου ότι η διαδικασία αντικαταστάσεως μιας ακυρωθείσας πράξεως μπορεί καταρχήν να συνεχιστεί από το συγκεκριμένο σημείο στο οποίο σημειώθηκε η παρανομία.

43 Πράγματι, όπως διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 119 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η απόφαση του 2002 ακυρώθηκε λόγω αναρμοδιότητας της Επιτροπής προς έκδοσή της βάσει των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚΑΧ, που δεν ίσχυε πλέον κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως αυτής, οπότε η παρανομία επήλθε αυτήν ακριβώς την ημερομηνία. Κατά συνέπεια, η ως άνω ακύρωση δεν επηρέασε την ανακοίνωση των αιτιάσεων ούτε την ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων.

44 Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο συμπεραίνοντας, στη σκέψη 122 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να εκδώσει νέα ανακοίνωση των αιτιάσεων.

45 Εντούτοις, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 55 των προτάσεών του, κατά το άρθρο 12 του κανονισμού 773/2004, η Επιτροπή οφείλει να παράσχει στους ενδιαφερομένους στους οποίους έχει απευθύνει ανακοίνωση των αιτιάσεων την ευκαιρία να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους στο πλαίσιο ακροάσεως, αν αυτοί το ζητήσουν με τις γραπτές παρατηρήσεις τους. Επομένως, καθόσον, όπως προκύπτει από τη σκέψη 43 της παρούσας αποφάσεως, η ανακοίνωση των αιτιάσεων και η ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων δεν επηρεάστηκαν από την ακύρωση της αποφάσεως του 2002, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή έδωσε στους εν λόγω ενδιαφερομένους την ευκαιρία να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους στο πλαίσιο ακροάσεως διοργανωθείσας σύμφωνα με τις διαδικαστικές απαιτήσεις των κανονισμών 1/2003 και 773/2004, όπως ήταν υποχρεωμένη να πράξει.

46 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι, υπό το διαδικαστικό καθεστώς του κανονισμού 1/2003, όπως αυτό επεξηγείται με τον κανονισμό 773/2004, στο άρθρο 14, παράγραφος 3, του τελευταίου αυτού κανονισμού προβλέπεται ότι οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές των κρατών μελών καλούνται να λάβουν μέρος στην ακρόαση η οποία, κατόπιν αιτήσεως των αποδεκτών μιας ανακοινώσεως των αιτιάσεων, έπεται της εκδόσεως της ανακοινώσεως αυτής.

47 Όσον αφορά, όμως, τις ακροάσεις που είχαν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του έτους 2002, οι εκπρόσωποι των κρατών μελών δεν είχαν συμμετάσχει σε αυτήν της 13ης Ιουνίου 2002, δεδομένου ότι μια τέτοια συμμετοχή δεν προβλεπόταν από την τότε ισχύουσα Συνθήκη ΕΚΑΧ. Δεν αμφισβητείται ότι η ως άνω ακρόαση αφορούσε την ουσία της υποθέσεως, ήτοι τις ενέργειες τις οποίες η Επιτροπή προσήψε στις επιχειρήσεις που ήταν αποδέκτριες της ανακοινώσεως των αιτιάσεων. Τούτο προκύπτει, ιδίως, από τα σημεία 379 έως 382 της επίδικης αποφάσεως και επιβεβαιώνεται στη σκέψη 148 των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου της 9ης Δεκεμβρίου 2014, Alfa Acciai κατά Επιτροπής (T-85/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:1037), καθώς και Ferriera Valsabbia και Valsabbia Investimenti κατά Επιτροπής (T-92/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:1032).

48 Αντιθέτως, η ακρόαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2002, στην οποία είχαν κληθεί οι εκπρόσωποι των κρατών μελών σύμφωνα με τους έκτοτε εφαρμοστέους κανόνες της Συνθήκης ΕΚ, ειδικότερα σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 2842/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τις ακροάσεις στο πλαίσιο ορισμένων διαδικασιών κατ' εφαρμογή των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ 1998, L 354, σ. 18), αφορούσε το αντικείμενο της ανακοινώσεως συμπληρωματικών αιτιάσεων, ήτοι τις έννομες συνέπειες της λήξεως της ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ για τη συνέχιση της διαδικασίας. Τούτο προκύπτει, αφενός, από την ως άνω ανακοίνωση που καλούσε ρητώς τους αποδέκτες της να γνωρίσουν την άποψή τους σχετικά με τις εν λόγω συμπληρωματικές αιτιάσεις. Αφετέρου, η Επιτροπή τόνισε στο σημείο 382 της επίδικης αποφάσεως ότι δεν είχε κρίνει αναγκαίο να επαναλάβει την ακρόαση της 13ης Ιουνίου 2002, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων των κανονισμών 17 και 1/2003, δεδομένου ότι η εν λόγω ακρόαση, στην οποία δεν είχαν μετάσχει εκπρόσωποι των κρατών μελών, είχε διεξαχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Συνθήκης ΕΚΑΧ, οι οποίοι είχαν εφαρμογή κατά την ημερομηνία αυτή. Επιπλέον, κατά την κοινή επ' ακροατηρίου συζήτηση στις υποθέσεις C-85/15 P έως C-89/15 P, η Επιτροπή, απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου, επιβεβαίωσε ότι η ανακοίνωση συμπληρωματικών αιτιάσεων δεν συνεπαγόταν νέα εξέταση ούτε όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά ούτε όσον αφορά τις αποδείξεις που αποτελούσαν το αντικείμενο της διαδικασίας.

49 Εξ αυτού προκύπτει ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, οι εκπρόσωποι των κρατών μελών δεν είχαν μετάσχει σε ακρόαση σχετικά με την ουσία της υποθέσεως, αλλά ότι είχαν μετάσχει αποκλειστικά σε εκείνη η οποία αφορούσε τις έννομες συνέπειες της λήξεως της ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

50 Σύμφωνα, όμως, με τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 36 και 37 της παρούσας αποφάσεως, όταν μια απόφαση εκδίδεται δυνάμει του κανονισμού 1/2003, η διαδικασία που καταλήγει στην απόφαση αυτή πρέπει να είναι σύμφωνη προς τους διαδικαστικούς κανόνες που προβλέπονται από τον εν λόγω κανονισμό, ακόμα και αν η εν λόγω διαδικασία άρχισε πριν από την έναρξη της ισχύος του.

51 Επομένως, πριν εκδώσει την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 12 και 14 του κανονισμού 773/2004, να δώσει στους ενδιαφερομένους την ευκαιρία να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους κατά τη διάρκεια ακροάσεως στην οποία έχουν κληθεί οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές των κρατών μελών. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ακρόαση της 13ης Ιουνίου 2002, σχετική με την ουσία της υποθέσεως, ικανοποιεί τις βάσει του κανονισμού 1/2003 διαδικαστικές απαιτήσεις για την έκδοση αποφάσεως.

52 Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 148 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή, πριν από την έκδοση της επίδικης αποφάσεως, δεν είχε την υποχρέωση να διοργανώσει νέα ακρόαση από τον σύμβουλο ακροάσεων, επειδή οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις είχαν ήδη τη δυνατότητα να αναπτύξουν προφορικώς την άποψή τους κατά τη διάρκεια των ακροάσεων της 13ης Ιουνίου και 30ής Σεπτεμβρίου 2002.

53 Λαμβανομένης υπόψη, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 56 και 57 των προτάσεών του, της σημασίας, στο πλαίσιο της διαδικασίας την οποία προβλέπουν οι κανονισμοί 1/2003 και 773/2004, της διοργανώσεως ακροάσεως, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, στην οποία καλούνται, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 3, του τελευταίου κανονισμού, οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές των κρατών μελών, η παράλειψη διοργανώσεως μιας τέτοιας ακροάσεως συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου.

54 Καθόσον δεν έγινε σεβαστό το προβλεπόμενο από τον κανονισμό 773/2004 δικαίωμα για μια τέτοια ακρόαση, η επιχείρηση της οποίας τα δικαιώματα παραβιάστηκαν με τον τρόπο αυτόν δεν απαιτείται να αποδείξει ότι η εν λόγω παραβίαση μπορούσε να έχει συνέπειες σε βάρος της όσον αφορά την εξέλιξη της διαδικασίας και το περιεχόμενο της επίδικης αποφάσεως.

55 Επομένως, η ως άνω διαδικασία πάσχει οπωσδήποτε, ανεξαρτήτως των ενδεχομένως δυσμενών για τη Ferriere Nord συνεπειών που μπορούν να απορρέουν από την εν λόγω παραβίαση (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 6ης Νοεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Éditions Odile Jacob, C-553/10 P και C-554/10 P, EU:C:2012:682, σκέψεις 46 έως 52, καθώς και της 9ης Ιουνίου 2016, CEPSA κατά Επιτροπής, C-608/13 P, EU:C:2016:414, σκέψη 36).

56 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι πρέπει να γίνει δεκτός ο δεύτερος λόγος που προβάλλει η Ferriere Nord και, επομένως, να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, χωρίς να απαιτείται να εξεταστούν τα λοιπά επιχειρήματα που προβάλλει η αναιρεσείουσα στο πλαίσιο του λόγου αυτού, αν υποτεθεί ότι είναι παραδεκτά, ούτε οι λοιποί λόγοι αναιρέσεως.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

57 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί το ίδιο να αποφανθεί οριστικώς επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση.

58 Εν προκειμένω, το Δικαστήριο έχει στη διάθεσή του τα στοιχεία που είναι απαραίτητα προκειμένου να αποφανθεί οριστικώς επί της προσφυγής ακυρώσεως που άσκησε η Ferriere Nord ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

59 Συναφώς, αρκεί να σημειωθεί ότι, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 33 σε 55 της παρούσας αποφάσεως, η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί καθόσον αφορά τη Ferriere Nord, λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου.

Επί των δικαστικών εξόδων

60 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αυτό αποφαίνεται επί των εξόδων.

61 Το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, ορίζει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Ferriere Nord δικαιώθηκε όσον αφορά την αίτηση αναιρέσεως και την προσφυγή της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η Επιτροπή πρέπει να φέρει, σύμφωνα με τα αιτήματα της Ferriere Nord, επιπλέον των δικαστικών της εξόδων, και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η Ferriere Nord, τόσο σε πρώτο βαθμό όσο και στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφασίζει:

1) Αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 9ης Δεκεμβρίου 2014, Ferriere Nord κατά Επιτροπής (T-90/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:1035).

2) Ακυρώνει την απόφαση C(2009) 7492 τελικό της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, σχετικά με παράβαση του άρθρου 65 ΑΧ (COMP/37.956 – ράβδοι οπλισμού σκυροδέματος – επανέκδοση), ως έχει μετά την τροποποίησή της με την απόφαση C(2009) 9912 τελικό της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2009, καθόσον αφορά τη Ferriere Nord SpA.

3) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να φέρει, επιπλέον των δικών της δικαστικών εξόδων, και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η Ferriere Nord SpA, στο πλαίσιο τόσο της πρωτόδικης διαδικασίας όσο και της παρούσας αιτήσεως αναιρέσεως.

(υπογραφές)